

Sententias

ROČNÍK 3 / ČÍSLO 3 / ČERVENEC 2021
E-ZIN / ČASOPIS, KDE VĚTY DÁVAJÍ SMYSL

Jan Hartman - Cizinka v cizí zemi
(První část sci-fi románu na pokračování,
ve kterém se Alžběta náhle probere o 20 let později.)

Richard Polame Vás pobaví povídkami:
Štístko
Noc, kdy je možné všechno
Dračí lejno

Helena Kopečná - Povídky na klíč
Poslední série historek starých klíčů.

TALENT
PRO
ART

Sententias

Helena Kopečná

Klíč od kufru

Když jsem byla malá,“ začala vyprávět Anežka Blažková svůj příběh, „bydlela jsem s rodičema a se sestrou Liduškou v malém, pavlačovém bytě ve městě. Měli jsme jen kuchyň a pokoj. Na pavlači byl společnej záchod a dole, vedle prádelny, taková provizorní koupelna. Tu udělal táta s mužskejma z baráku, aby se nemusela nosit voda na mytí nahoru po schodech. Vždycky v sobotu, už brzo odpoledne se zatopilo pod kotlem a celej barák se tam postupně vystřídal. Pamatuju se, že na chodbě, hned u vchodu visel nalinkovanej papír a na něm byl udělanej seznam, kdy se kdo koupe.“

Pan Sedláček postavil před obě ženy hrnky s čajem a posadil se k nim. Pozval Anežku, po domluvě se svou přítelkyní od pera, aby jí sama vyprávěla svůj „klíčový příběh“. Anežka sem na Moravu přišla z Čech a nikdy se úplně nezbavila svého dialektu. Pan Sedláček jí právě proto moc rád poslouchal. Byla jako ostrůvek v moři, které šumí pořád stejně. A tak se oba dozvěděli, jak to bylo s klíčkem od kufru.

Anežka s Liduškou měly za úkol chodit přikládat pod kotel. Měly tuhle práci rády, protože u toho mohly beztrně běhat po schodech i po pavlači, což jim jindy všichni zakazovali. Nejvíc domovnice Kvapilka. Ale když měly službu u topení, nechala je na pokoji, i když jí to dělalo značné potíže. Stěžovala si pak kdekomu na potkání, že jí z toho rámusu „bolí ta migréna“. Spíš jí ovšem „bolela“ z toho, že v sobě musela dusit potřebu neustále je napomínat.

Blížily se Vánoce. Devítileté Anežce bilo srdíčko pro krásnou panenku z výlohy hračkářství s pravými, česacími vlásky. Ráno se za ní zaskočila podívat cestou do školy a při návratu si s ní zašla přes sklo popovídat. Vyprávěla jí o všem, co se událo ten den ve škole, i o tom, co jí čeká doma, jaké má úkoly, co jí trápí i zajímá. I v neděli si vždycky našla chvíli, aby se za panenkou zaběhla podívat. A jednoho dne se jí zhroutil svět. Ráno seděla panenka v růžových šatičkách na svém místě. Odpoledne už tam nebyla. Pro slzy neviděla pořádně na cestu. Maminka se vyděsila, že se něco hrozného přihodilo, tak srdceryvně dcerka plakala. Celé odpoledne s ní nic nebylo a když přišel čas topit pod kotlem, nebavilo jí ani dupání u domovnických dveří, na kterém si jindy tak dávaly s Liduškou záležet a

každou sobotu se na to nejvíc těšily. Chodila tiše po schodech i po pavlači, jako by tam ani nebyla. Kvapilka nevycházela z údivu. Na co jen si bude zítra stěžovat, když ty dvě cácory jsou dnes tak hodné! Liduška se na sestřičku nemohla dívat. Trápilo jí, že je smutná a chtěla jí nějak rozveselit. Přemýšlela, co by pro to měla udělat. Zkoušela už všechno možné, ale nic nezabíralo.

„Pojď šmejdit!“ nabídla sestře. Byla to jejich oblíbená zábava, když topily. V koupelně i v prádelně se hromadily různé vyřazené krámy, které se ale ještě můžou někdy hodit, všelijaké krabice a taky staré kufry a bedýnky. Děvčata bavilo, prohlížet si co v nich je a jejich fantazie měla žně. V některých krabicích bylo různé vyřazené oblečení a ony se maškařily a hrály si v tom na zámecké paní i na strašidla. Někdy měly napilno, aby je někdo nepřistihl a nežaloval tátovi. Asi by jim to šmejdění jen tak beztrestně neprošlo.

Obě se začaly probírat krabicemi, ale všechny už tu stály dlouho bez povšimnutí a holky jejich obsah už znaly. Pár bedýnek a krabic zmizelo. Někteří pořádkumilovní nájemníci si své odložené nepotřebnosti časem odklidili. A i když občas nějaké zase přibyly, tentokrát holky nic neobjevily. Otráveně se vrátily nahoru do bytu a zalezly si do pokoje.

„Na co si budeme hrát?“ zeptala se Liduška starší sestry ve snaze zabránit novým slzičkám. Ale Anežka neměla do ničeho chuť. Šla si vzít knížku pohádek, že si bude číst, aby nemusela myslet na panenku.

„Proč je tady ten kufr, vždyť ten byl na skříní v prádelně,“ všimla si Liduška.

„Asi na dárky,“ pomyslela si Anežka, ale nahlas to neřekla. Liduška ještě věřila na Ježíška, a tak jí to nechtěla kazit.

„Co se v něm asi skrývá?“ Hrozně ráda by to věděla a zároveň se těšila, jaká že se pod stromečkem objeví překvapení. Jejich rodiče na tom nebyly moc dobře. Tatínek pracoval na poště a maminka dělala na telefonní ústředně v továrně na mýdlo. Neměli nouzi o jídlo, ani o oblečení, ale žili dost skromně. Anežka věděla, že na žádné drahé dárky rodiče peníze nemají a bohužel, Ježíšek je nenosí. Ráda četla, a tak doufala, že najde pod stromečkem

nějakou hezkou knížku. A malé Lidušce asi maminka uplete čepici pro medvídka. Liduška o tom pořád mluví, že mu je zima na hlavu a ona viděla, jak maminka narychlo schovávala přízi s jehlicemi pod polštářek, když si přišla onehdy do kuchyně pro vodu, protože nemohla usnout. Možná plete i

něco pro ně, pro dcerky. Dostat nový svetr by se Anežce docela líbilo. Zvlášť kdyby byl červený jako to klubičko, které zahlédla.

Kufr nedával Anežce spát. Dívala se po něm od učebnic i večer z postýlky. Ve slabém světle pronikajícím zatemněným oknem rostl doobrovských rozměrů a ve spánku se jí zdálo, že z něj vyndává celý hračkářský krám i s červeným svetrem.

Potají doufala, že objeví, kam rodiče schovali klíček. Neodvážila se ho hledat. Věděla, že se to nesmí a byla v jádru poslušná dívka, ale kdyby ho našla náhodou... To se snad nepočítá? Nebo jo?

Štědrý den stál přede dveřmi. Rodiče poslední den pracovali, Liduška byla ve školce a Anežce skončilo vyučování mimořádně brzy. Píchlo jí u srdíčka, když se zašla podívat na hračky do výlohy. Byly tam nové panenky, ale žádná nebyla jako ta „její“. Otočila se na patě a šla pomalu domů. Bude tam sama, než přijde maminka s Liduškou, co tam bude dělat?

„Hledat klíček,“ našeptával jí tichý hlásek a čím víc se blížila k domovu, tím byl silnější.

Anežka odolávala svodům. Ne, zítra je štědrý den, už to vydrží, vždyť to vydržela už celých patnáct dní! Ale svůdný hlásek byl neodbytný. Pronásledoval jí, když si uklízela aktovku do skříňky v kuchyni i když odnášela odpadky, jak jí maminka dala za úkol.

Ještě musí utřít prach a pak už bude mít volno. Už aby Liduška chodila do školy, aby se o tu práci podělily. Vzala hadr a dala se do toho. Maminka říkala, že má dnes utřít i prach v knihovně za sklem a ve skleníku mezi hrníčky.

A pak ho uviděla. V zadním hrníčku ležel klíček. S třesem kolem žaludku ho vysypala do dlaně. Dívala se na něj a bojovala svůj největší boj v dosavadním životě. Na jedné straně toužila vědět, co v kufru je a na druhé straně věděla, že to není správné. Nikdo tu není, nikdo se to nedozví, jen ona bude znát pravdu. Ale zítra pod stromečkem přijde o to napjaté očekávání. Ani radost už nebude taková, když už to pro ní nebude překvapení. Chvíli převažovalo pro, a to si přisunula ke skříni židli a vzápětí jí zase vrátila na své místo, protože všechna proti měla navrch. Ve chvíli, kdy se už, už rozhodla, že přece jen zjistí, co je v kufru, zdálo se jí, že někdo prošel kolem okna a v příští chvíli, už tak pevně rozhodnutá nebyla. Vysypala z pokladničky minci a začala si házet panna – orel. Za chvíli už nevěděla, kdy je ano a kdy ne. Chvíli utírala prach, aby to měla hotové, než máma přijde, ale pořád se vracela ke klíčku, který nechala ležet

pro jistotu na stole. Zkoušela si rozpočítadlo na knoflíkách, pak na hrníčkách a na obrázcích na stěně. Taky toho nechala.

Rozhodla, že se tam nepodívá. Představila si, jak by se musela u stromečku tvářit, že je překvapená a najednou věděla, že by si sama vlastní vinou zkazila Vánoce. Maminka by to na ní stejně poznala, vždycky všechno pozná, a zkazila by vlastně Vánoce i jí. Vzala klíček, naposledy se podívala na kufr a šla ho vrátit na místo.

Liduška přiběhla do pokoje a brebentila páté přes deváté, za ní vešla maminka, zběžně se podívala na skříň a přistoupila ke skleníku, aby zkontrolovala prach.

„Anežko, tys otvírala ten kufr?“ řekla přísně a dívala se dcerce do očí.

„Ne, mami.“

„Opravdu ne?“

„Čestné slovo!“ Anežka byla ráda, že mluví pravdu. Co by dělala, kdyby teď měla mamince lhát? Určitě by to nedokázala.

„Ale ten klíček jsi měla v ruce, vid’?“ zeptala se už s klidem maminka.

„Ano, ale vrátila jsem ho na místo“.

„Já vím, jenže do jiného hrníčku!“ řekla maminka a strčila klíček do kapsy.

Anežka ten den usínala spokojeně. Nezklamala maminku, a to bylo lepší než vědět, co dostane k ježíšku.

Štědrý den se nekonečně vlekl. Děvčata byla dopoledne s tatínkem na rybníku bruslit a odpoledne pomáhala mamince s přípravou sváteční večeře. Přesto se zdálo, že čas neubíhá. Ale na všechno dojde i na dárečky. Konečně ta chvíle byla tady a děvčátka se hrnula pro své balíčky. Každá tam měla tři. Anežka si uložila trest za to, že chtěla rodiče. Pěkně pomaličku bude dárky rozbalovat a začne tím nejmenším a měkkým. Našla v něm pár ponožek. Odložila je a rozbalila druhý. Taky měkký, ale větší. Měla nelíčenou radost, vykulil se z něj krásný červený svetr. Tak se přece nemýlila. Mamince vlepila pusku a začala schválně pomalu rozbalovat poslední, největší balíček. Ten měkký nebyl. Uvnitř bojovala s touhou ztrhat z něj papír a dostat se k jeho obsahu co nejrychleji. Ale vydržela to. Pomaličku zvedla víko na barevné krabici a strnula. Uvnitř ležela růžová záplava sukniček, oblečených na té nejúžasnější panence na světě. Tatínek s maminkou pozorovali dceru rozzářenýma očima a ona začala nečekaně usedavě plakat:

„Maminko, tatínku, já jsem se chtěla podívat do toho kufru, já jsem... , ale já jsem...“

„Já vím,“ hladila Anežku maminka a tatínek dodal:

„Anežko, tys vyhrála sama nad sebou a to je veliká věc“. A pak dodal:

„Stejně bys jí tam nenašla, byla úplně jinde!“ Liduška tiskla v náruči velikého, plyšového medvěda, nechápavě se dívala z jednoho na druhého a vůbec ničemu nerozuměla. První se vzpamatovala maminka:

„Ten kufr je tam nachystaný na staré časopisy,“ a pak, jakoby pro sebe, prohodila:

„Ten Ježíšek se letos vydařil.“

„A víte, paní, že tu panenku mám dodneška. Pučuju jí vnučkám na hraní, když přijdou. I moje dcera si s ní hrávala, ale žádný jsem jí nedala a nedám. Eště by jí rozbily. A ten klíček od kufru mamka schovávala, i dyž kufr už dávno nebyl. Dala mi ho asi v patnácti, aby mi prej pořád připomínal, že lhát se nemá. Moje máma byla chytrá ženská. Ona věděla jak na mě.“ Anežka dopila čaj a zvedala se k odchodu.

>„Víte, von takovej kufr je někdy lepší než pár facek,“ řekla už mezi dveřmi a panu Sedláčkovi a jeho návštěvnici nezbylo, než přitakat.